

Dagens tema

- Signaturer
- Typekonvertering
- Pekere og vektorer
- struct-er
- Definisjon av nye typenavn
- Lister

INF1070

Hva gjør man da når man *må* referere til noe som ikke er deklart ennå, for eksempel når to funksjoner kaller hverandre?

Løsningen er å deklare en *signatur* før selve deklarasjonen:

```
void f1 (int x);  
  
int f2 (int a)  
{  
    if (a>0) f1(a);  
    return a-1;  
}  
  
void f1 (int x)  
{  
    int w = f2(x/2);  
}  
  
int main (void)  
{  
    f1(5); return 0;  
}
```

INF1070

Signaturer

I C gjelder alle deklarasjoner fra deklarasjonspunktet og ut filen. Følgende program:

```
int main (void)  
{  
    x = 4;  
    return 0;  
}  
int x;
```

gir denne feilmeldingen:

```
> gcc gal-dekl.c -o gal-dekl  
gal-dekl.c: In function 'main':  
gal-dekl.c:3: error: 'x' undeclared (first use in this function)  
gal-dekl.c:3: error: (Each undeclared identifier is reported only once  
gal-dekl.c:3: error: for each function it appears in.)  
gal-dekl.c: At top level:  
gal-dekl.c:7: error: 'x' used prior to declaration
```

INF1070

En vanlig feil

På grunn Cs forhistorie er det ikke alltid nødvendig å deklare signaturer for funksjoner, men C antar da at det dreier seg om en int-funksjon. Dette kan noen ganger gi rare feilmeldinger:

```
int main (void)  
{  
    f(6);  
}  
void f (int x)  
/* Gjør ett eller annet med x */  
}
```

```
> gcc sig-feil.c  
sig-feil.c:7: warning: type mismatch with previous implicit declaration  
sig-feil.c:3: warning: previous implicit declaration of 'f'  
sig-feil.c:7: warning: 'f' was previously implicitly declared to return 'int'
```

INF1070

Typekonvertering

I C (som i Java) kan man konvertere en verdi fra én type til en annen:

(*type*)*v*

Dette er aktuelt for

- heltall av ulike størrelser:

```
short x = 22;
f((long)x);
```

- heltall til flyt-tall og omvendt:

```
double pi = 3.14159265;
i = (int)pi;
```

NB! Heltall blir *trunkert*.

- pekere til ulike verdier:

```
int *p = &v;
node *np = (node*)p;
char *addr = (char*)0x12302;
```

INF1070

Pekere og vektorer

I C gjelder en litt uventet konvensjon:

- Bruk av et vektornavn gir en peker til element nr. 0:

```
int a[88];
:
a ≡ &a[0]
```

Når en vektor overføres som parameter, er det altså en peker til starten som overføres.

Følgende to funksjoner er derfor fullstendig ekvivalente:

```
int strlena (char str[])
{
    int ix = 0;
    while (str[ix] ++ix;
    return ix;
}

int strlenb (char *str)
{
    char *p = str;
    while (*p) ++p;
    return p-str;
}
```

INF1070

Enda en uventet konvensjon:

- Aksess av vektorelementer kan også uttrykkes med pekere:

$a[i] \equiv *(a+i)$

Det er altså det samme om vi skriver `a[3]` eller `*(a+3)`.

	a[0]	a[1]	a[2]	a[3]	a[4]	a[5]		
0x12340000								
0x12340001								
0x12340002	a							
0x12340003								
0x12340004								
0x12340005				+3				
0x12340006								
0x12340007								
0x12340008								
0x12340009								

INF1070

Regning med pekere

Dette er greit om `a` er en `char`-vektor, men hva om den er en `long` som trenger 4 byte til hvert element?

Egne regneregler for pekere

C har egne regneregler for pekere: `p+i` betyr

«Øk `p` med `i` multiplisert med størrelsen av det `p` peker på.»

```
#include <stdio.h>

typedef unsigned long ul;

int main(void)
{
    char *cp = (char*)0x123400;
    long *lp = (long*)0x123400;

    cp++; lp++;
    printf("cp = 0x%x\nlp = 0x%x\n", (ul)cp, (ul)lp);
    return 0;
}
```

gir følgende når det kjøres:

```
cp = 0x123401
lp = 0x123404
```

INF1070

Pekere til pekere til ...

Noen ganger trenger man en peker til en pekervariabel, for eksempel fordi den skal overføres som parameter og endres. Siden vanlige pekere deklarereres som

```
> xxx *p;
```

må en «peker til en peker» angis som

```
xxx **pp;
```

Dette kan utvides med så mange stjerner man ønsker.

Eksempel Omgivelsesvariable i Unix inneholder opplysninger om en bruker og hans eller hennes preferanser:

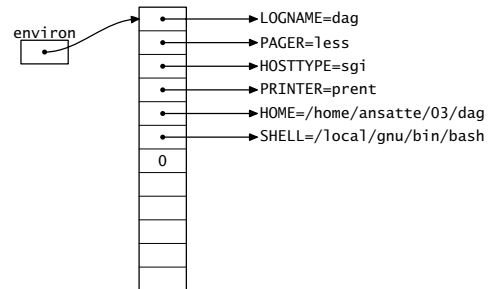
```
LOGNAME=dag
PAGER=less
HOSTTYPE=sgi
PRINTER=prent
HOME=/home/ansatte/03/dag
SHELL=/local/gnu/bin/bash
```

INF1070

Omgivelsen overføres nesten alltid fra program til program ved en global variabel:

```
extern char **environ;
```

Pekeren environ peker på en vektor av pekere som hver peker på en omgivelsesvariabel og dens definisjon.

INF1070

Vanlige pekerfeil

Det er noen feil som går igjen:

- Glemme initiering av pekeren!

```
long *p;
printf("Verdien er %ld.\n", *p);
```

- Glemme frigjøring av objekt!

```
long *p;
p = malloc(sizeof(long));
p = NULL;
```

Det allokerede objektet vil nå være utilgjengelig, men vil «flyte rundt» og oppta plass så lenge programmet kjører. Dette kalles en **hukommelseslekkasje**.

INF1070

- La en global peker peke på lokal variabel!

```
long *p;
void f(void)
{
    long x;
    p = &x;
}
f();
```

`p` peker nå på en variabel som ikke finnes mer. Stedet på stakken der `x` lå, kan være tatt i bruk av andre funksjoner.

- Peke på resirkulert objekt!

```
long *p, *q;
p = q = malloc(sizeof(long));
free(p); p = NULL;
```

`q` peker nå på et objekt som er frigjort og som kanskje er tatt i bruk gjennom nye kall på `malloc`.

INF1070

struct-er i C

I Simula og Java kan man sette sammen flere datatyper til en *klasse*. I C har man noe tilsvarende:

Java	C
<pre>class A { int a, b, c; float f; char ch; }</pre>	<pre>struct a { int a, b, c; float f; unsigned char ch; };</pre>

Cs struct-er er rene datastrukturer; der kan man *ikke* ha metoder.

INF1070

Deklarasjon av struct-variable

Struct-variable deklarerer som andre variable:

```
struct a astr;
```

Følgende skiller slike deklarasjoner fra de tilsvarende i Simula og Java:

- Struct-ens navn består av *to ord*: struct (som alltid skal være der) og a (som programmereren har funnet på).
- Man trenger ikke opprette noe objekt med new.

Bruk av struct-variable

Struct-variable brukes ellers som i Simula og Java:

```
astr.b = astr.c + 2;  
if (astr.f < 0.0) astr.ch = 'x';
```

INF1070

Typedefinisjoner

For å unngå lange typenavn kan vi gi dem navn:

```
typedef unsigned long ul;  
typedef struct a str_a;
```

Nå ul og str_a brukes i deklarasjoner på lik linje med int, char etc.

Pekere til struct-er

Vi kan selvfølgelig peke på struct-variable:

```
struct a *pa = malloc(sizeof(struct a));  
(*pa).f = 3.14;
```

Legg merke til at vi trenger parentesene rundt pekervariabelen fordi *pa.f tolkes som *(pa.f).

Fordi vi så ofte trenger pekere til struct-objekter, er det innført en egen notasjon for dette:

```
pa->f = 3.14;
```

INF1070

Lister

- Enkle lister
- Operasjoner på lister

Fordelene med lister:

- Dynamiske; plassforbruket tilpasses under kjøringen.
- Fleksible; innenbyrdes rekkefølge kan lett endres.
- Generelle; kan simulere andre strukturer.

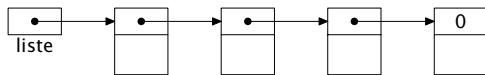
Ulemper med lister

- Det kan lett bli en del leting, så lange lister kan være langsomme i bruk.

INF1070

En enkel liste

```
struct elem {
    struct elem *neste;
    ... diverse data ...
};
struct elem *liste;
```


Listepekeren liste peker på første element. Denne listen kan simulere

- Stakker
- Køer
- Prioritetskøer

Peker til «ingenting»

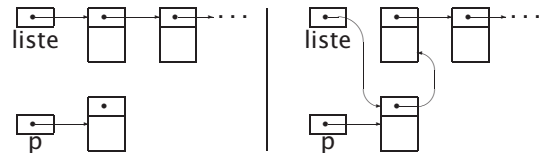
I C er konvensjonen at adressen 0 er en peker til «ingenting». I mange definisjonsfiler (som stdio.h) er NULL definert som 0.

INF1070

Operasjoner på lister

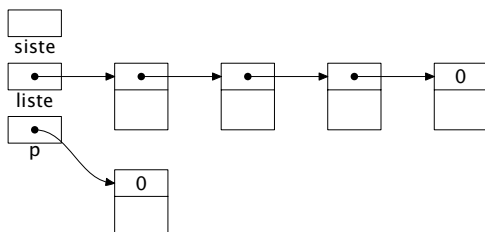
Innsetning først i listen

```
p->neste = liste;
liste = p;
```

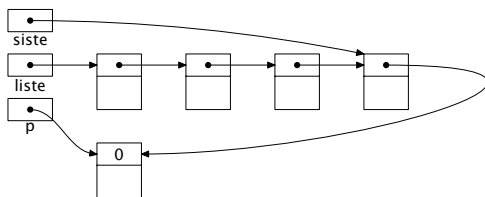

INF1070

Innsetning sist i listen


```
if (liste == NULL) {
    liste = p;
} else {
    siste = liste; /* Finn siste element. */
    while (siste->neste) siste = siste->neste;
    siste->neste = p;
}
p->neste = NULL;
```

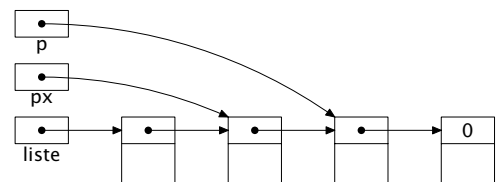

Dette kan gjøres raskere hvis vi alltid har en peker til siste element.

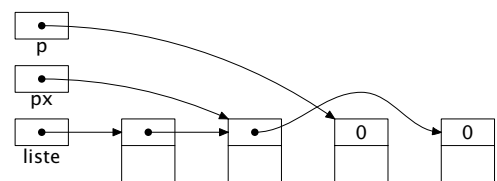
INF1070

Fjerning av element

Vi antar at p skal fjernes fra listen, og at px peker på ps forgjenger.


```
px->neste = p->neste;
p->neste = NULL;
```


INF1070